

LIVIU GEORGESCU: "THE DAY BEFORE" OR POETRY AS A JAPANESE STAMP

Doina Pologea

PhD Student, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş

Abstract: In the volume "The Day Before" Liviu Georgescu, takes on the act of writing with genuine devotion of the self, proving himself to represent a consciousness wide awake. The poet uncovers an answer to the universal deconstruction, to the continuous apocalypse: the human heart seen as a burning pyre.

Keywords: consciousness, apocalypse, heart, deconstruction, pyre.

Poezia lui Liviu Georgescu are, prin expresivitatea și grația ei, ceva din stampa japoneză. Chiar autorul și-a vizualizat poeziile astfel, ca dovadă versul: „cuvintele se varsă în tornade și apoi se liniștesc într-o stampă japoneză”. Desenul, „descrierea ascunsă” sunt percutante, vorbindu-ne direct către inimă. Despre Hokusai, Breughel-ul japonez, cum a fost numit, s-a spus că a adus volumul și spațiul în pictura japoneză, iar stampele lui au posibilitatea de a cuprinde universul. Chiar asta încearcă să facă și poezia, cu valoare de *ars poetica*, *A scrie cu tine*, care deschide volumul *Ziua de dinainte*, publicat în 2012 la „Editura Paralela 45” (poezie pe care Mircea Martin o considera o *punere în abis* a poeziei lui Liviu Georgescu în ansamblul ei). Poetul își asumă actul scrierii cu o dăruire de sine totală, abordând subiecte precum dilatarea spațiului, aglutinarea prezentului cu trecutul și viitorul, destructurarea ființei proprii, care devine „umbră, atom, cuarț, ființare perpendiculară pe axa destinului”. E o feroare de o intensitate neobișnuită, capabilă să dea viață, fie și abia percepută, prin „membrane”, unui univers paralel. Și pentru că ne aflăm, să nu uităm, în arealul și în arena poeziei postmoderniste, iar ochiul poetului trebuie să fie, obligatoriu, ațintit asupra textului, finalul poeziei este o întâmplare care nu mai ține de ființa poetului, ci de textul său: „și textul-transparentă dilatată la scară planetară- / înfășoară galaxiile / începutul și sfârșitul / încolăcind-se în jurul pulsării și al vârtejului de neînchipuit”.

Dacă Hokusai a reușit să picteze un portret de 180 de metri, dar și un „Mare val”, Liviu Georgescu are îndrăzneala să scrie, fie și *fracturând hârtia*, un text care seamănă cu un șarpe sau cu *un ghem de neuroni*, care se înfășoară în jurul Domnului, aflându-se astfel, printr-o *asumare generoasă*, în dialog cu *martorul privilegiat*, după cum notează Mircea Martin în postfața volumului.

Această superbă imagine, a încolăcirii textului ca un ghem duce cu gândul la mitul șarpelui-curcubeu, despre care citim în *Dicționar de simboluri* că este „încolăcit în jurul pământului pentru ca acesta să nu se dezintegreze (...), este spirală și mișcare dintâi a creației

care rotește astrele”¹. În gândirea fonilor, ca și în cea a dogonilor, spirala aceasta are un nume, este „Dan, spirala de aur”, o „expresie a vibrației dintâi, încolăcită în jurul soarelui”, un „slujitor universal”, după expresia lui Paul Mercler, citat în același dicționar. Poemul astfel investit nu numai că dobândește puterea de a „săpa galerii în limbaj”, cum spune undeva poetul, dar face incursiuni și în galeriile vechilor mituri, pe care le revivifică. În acest fel se împlinește un deziderat al poeziei postmoderniste, (în cadrul căreia Liviu Georgescu este un solitar, dar și un solidar), la care face referire Mircea Cărtărescu: „posibilul și utopicul, istoria și imaginarul se pot combina pentru îmbogățirea unei lumi virtuale de consistența (dar și de farmecul) visului”². Iar visul, cum spune undeva Liviu Georgescu, „devine viziunea în care trăim de-a adevăratelea”, astfel închizând-se parcursul traseului uroboric viață- vis.

Volumul *Ziua de dinainte*, de un „eclectism rafinat” (trăsătură fundamentală a postmodernismului, după cum considera Matei Călinescu), cu poeme de mare cuprindere și desfășurând „o mie de picioare alergând oriunde”, vorba lui Nichita Stănescu, este năucitor prin varietatea propunerilor poetice. Mircea Martin îl vedea ca fiind articulat, prin cele mai reprezentative poeme, în jurul unui mesaj de o apreciabilă consistență morală, ceea ce îl distinge pe Liviu Georgescu în raport cu majoritatea congenerilor săi. O „conștiință în alertă”, „o plângere cu picuri de sânge în creier” sau „o inimă vie într-o realitate feroce”, acesta este instrumentarul poetic capabil să nască o poezie în stare să ne atingă prin *upercut*, vizând ceva ce am trăit/simțit sau în continuare trăim/simțim cu toții:

„între ei s-a născut o înțelegere tăcută:

să pretindă că totul e în perfectă ordine (...)

când de fapt ei sunt după noi

pe urmele noastre

în întunericul dormitoarelor

cu ochii lor palpitând ca inimile hienelor

cu privirile lor de reptile în patul nostru

în aerul nostru, în creierul nostru” (*Intre patru pereți*).

În finalul poeziei, după ce am fost plimbați prin piața sau parcul- horror în care unul a fost găsit spânzurat, iar altul i-a sfârtecat semenului său ficatul, „cocoțat pe el ca pe un hoit în câmpie”, citim că „nimeni nu a avut și nu are nici o vină”. Tema vinei neasumate, nepedepsite este leitmotivul unui întreg capitol (*De vină nu-i nimeni*). În poezia cu același titlu care deschide capitolul aflăm câteva informații telegrafiate parcă de un mesager care filmează totul de sus, un soi de cibernet numai creier, cu inima de piatră: „continente îndepărtate, pline de morminte (...)/ popoarele pier în neguri, / păsările au împietrit pe crengi carbonizate, / plajele au intrat sub ape”. Și corolarul lor, ca un fel de bomboană pe colivă: „iar ție nu-ți pasă, trăiești mecanic printre roboți”. Poezia din finalul acestui capitol structurat tematic (*Plutește în aer o vină*) vine cu o soluție...ca de pe malurile Dâmboviței: “mai bine să ne încolonăm și să ridicăm un monument / eroului fără vină (...) acum și pururea, amin!” Sub soclul unui astfel de

¹Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, vol.I, A-D, Editura Artemis, București, 1994, p.156.

² Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 2010, p.104.

monument mijeste, fără doar și poate, dincolo de timp și spațiu, mustața răsucită a unui Mitică autohton.

Beneficiind de „imagarul care se articulează pe nașterea și căderea civilizațiilor”³ întâlnim și în acest volum o poezie tare, cu problematică ontologică, problematizare a ființei însăși, cum o definea Mircea A. Diaconu. „Azi voi contempla moartea transparentă”, notează poetul și, în continuare, „azi e ziua cea mare”. În viziunea sa apocaliptică, poetul își amintește de ce va fi. Contrazicându-l pe Profetul Isaia care spunea: „Nici că ți-ai adus aminte de ce va fi la urmă”⁴ (*Cartea lui Isaia*, 47.7). În nota infrapaginală care comentează acest verset, Bartolomeu Valeriu Anania scrie următoarele: „A-ți aminti de evenimentele viitoare, iată una din antinomiile gândirii teologice”. Această antinomie poate fi caracteristică și poeziei, după cum se vede, nu doar teologiei.

Latura apolinică a ființei poetului, jubilatoare, care se opune disoluției universului găsește și soluția la asaltul spaimelor, și anume una uluitoare de simplă: „ne vom strânge în brațe” (*Moartea transparentă*). „Salvarea este posibilă-ea face în bună măsură obiectul poeziei lui Liviu Georgescu- și constă în angajarea în iubire a poetului.(...) Poetul își asumă această voce care face apologia iubirii, dovada, singura, a existenței, a identității cu originarul”, scrie Mircea A. Diaconu, adăugând acestei idei un vers superb din volumul lui Liviu Georgescu apărut în 2014, *11 Intâmpinări*: „Inima pâlpaie în altă parte, calm, domoală, sporind”⁵.

În altă poezie, aflăm o altă soluție a crizei, candid-romantică: „mama ne leagă de curcubeu cu funii de cânepi / să nu ne prăpădească potopul. Ne leagă de nori cu visele ei.” (*Cronicile nu mai vor să ne apere*). Găsim aici trimeri la *Vechiul Testament*, la semnul legământului pe care Domnul l-a făcut în prezența lui Noe, ca semn al făgăduinței de încetare a potopului, și anume curcubeul. Rămâne de văzut dacă salvarea va fi dată de mamă, de curcubeu sau chiar de Cel ce leagă norii...

Un torent de imagini apocaliptice se ciocnesc, scrâșnesc și/ sau strălucesc și în poezia *Bucurie, fericire, seninătate* („Ciocanele bat cuie peste tot, în lemn și în carne. / Gropile comune umblă pe catalige prin cer. / Cerul e ars, cerul gurii e ars. Dumnezeu arde pe dealuri.”). Alteori imagini terifiante decupează, pe fundal de noapte și apoi de zi, un chip în lacrimi, nepărăsit de speranța (configurată lent) că oamenii ar putea fi mai buni; figura unei mame cu pruncul mort la piept este creionată în tușe puternice, într-una una din cele mai frumoase stampe ale volumului: “Pe câmpuri veștede o mamă rătăcește cu puiul la piept, sfâșiat.

In jur roiesc și sticlesc, se aprind în noapte cum făclia
de veghe, ochi mistuitori, colți de fildeș, fिकाți pâlpaitori.
Imi spui că totul e bine. Că noaptea va trece și soarele
ne va lumina pe toți. Ne va face mai buni.

Soarele răsare lent, anevoie. Se smulge din carne, din oase,

³Mircea A. Diaconu, *Postfață* la Liviu Georgescu, *In umbra luminii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2014, p.59-61.

⁴*Biblia sau Sfânta Scriptură*. Ediție jubiliară a Sfântului Sinod. Tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, sprijinit pe numeroase alte osteneți, Editura Institutul Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 2001, p. 943.

⁵ Mircea A. Diaconu, *Intâmpinările lui Liviu Georgescu*, în „România literară”, nr. 24/2015.

luminează

mama cu pruncul la piept,

în aurul dimineții, tremurătoare, îndurerată, bătută de crivăț (*Soarele răsare lent*).

Din *Dicționarul de simboluri* aflăm că aurul este lumină minerală. „Aurul- lumină reprezintă, în general, simbolul cunoașterii. Yang-ul esențial. Aurul, spun Brahmanele (...) este nemurirea”⁶. Mama cu pruncul mort în brațe, în efigie de aur, este o proiecție în etern, în nemurire.

În poezia lui Liviu Georgescu, *maximalistă*, cum o consideră Al. Cistelean, se poate întâmpla, la primul colț pe dreapta, un eveniment precum: Facerea lumii (împreună cu „o explozie solară / legănând mari fundaluri arhetipale”). Apoi, la alt colț pe stânga se întâmplă Înălțarea (împreună cu „mere negre rostogolite în praful alb. Iți găsești identitatea”) sau, fie la dreapta, fie la stânga, aflăm o deschidere de morminte înșiruite pe verticală („groapă pe umerii altei gropi”), brusc dezvelite, puse la pachet cu flori albe de măr care „se aștern peste case și oameni”, contrapunctând și îmblânzind peisajul terifiant. Se petrece o cotidianizare, dar cu riscul bagatelizării, asumat, al marilor evenimente ale omenirii. Ele riscă să devină simplă parte de recuzită poetică, pierzând sensul originar.

Majoritatea poemelor sunt portrete ale sufletului, dar un suflet „scos la iveală cu forcepsul”. El se află în dialog cu un gol, care îl privește holbat, după cum și el privește golul „prin fonta întunericului”, până ce-l transformă în „pod de oțel” pe care vor pași viziunile apocaliptice (ca în poezia *Podul*). Separarea de lume și de suferința ei nu pare posibilă: „Incerc să mă zăvoresc pe dinăuntru, dar aud tot mai acut / gemetele celor suferinzi, neliniștea celor neîmpăcați / spaima celor nevinovați”. Izbăvirea de o atât de atroce suferință o aduce un gest simplu, care face trimitere la euharistie: „ies afară și împart pâine la toți” (*Coborârea în Nirvana*).

Intr-un alt poem, care amintește de piesa lui Slavomir Mrozec *Casa de pe graniță*, sufletul este un teritoriu asediat de granițele care se strâng grăbite înspre el, dar rezistând prin reconfigurare lăuntrică, fiindcă sufletele „nu pot fi sparte, nici tocite / (...) au grinzi peste tot” (*Nu te speria, nu te teme*). O poeziespusă pe un ton cald, mai coborât în omenesc, care pare distonantă în peisaj, deși nu-i lipește recuzita suprarealistă de ploi „cu frunze galbene / înnebunite de flăcări leproase”, cuun aer *retro*, romantic, este aceea care povestește întâlnirea a doi îndrăgostiți care s-au regăsit după o mie de ani: „Stăm un timp uitat, uitați. Uitând (...) Drumul se sfârșește acolo unde-ncepuse, / într-o picătură de cer, acum un mileniu, / dimineața” (*Acum un mileniu, dimineața*).

Liviu Georgescu este un poet pentru care revelația este posibilă și „puțin câte puțin, se restituie într-o limpezime crescândă”, într-un text care „trebuie fracturat pentru a lăsa să iasă la iveală sensul celălalt”⁷, după cum scrie Michel Foucault. Adeseori, sensul celălalt poate fi înțeles mai bine căutând racordurile textului cu *Sfânta Scriptură*. Mesajul cărții este acela că, aflați în pragul Apocalipsei, nu ne rămâne decât să ne dăruim acestei *zile de dinainte*. Iată imaginea de final a poeziei *In frunte cu prăpastia lumii*: „se căscase în piept o gaură și prin ea nu se mai vedea / nimic, nici inimă, nici vreascuri, nici purpură, / ci un foc ce ardea dar nu se vedea, / ardea dar nu se stinge, / ardea și nu mistuia.” Inima omului ca *rug aprins* sau far, iată un răspuns ce se întrevede la universala deconstrucție, la apocalipsa continuă pe care o propun aceste versuri!

⁶Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Op.cit.*, p.154.

⁷ Michel Foucault, *Cuvintele și lucrurile*, Editura Univers, București, 1996, p.155.

BIBLIOGRAPHY

1. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol.I, A-D, Editura Artemis, București, 1994.
2. Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 2010.
3. Diaconu, Mircea, A., *Postfață la Liviu Georgescu, In umbra luminii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2014.
4. Diaconu, Mircea, A., *Intâmpinările lui Liviu Georgescu*, în „România literară”, nr. 24/2015.
4. *Biblia sau Sfânta Scriptură*. Ediție jubiliară a Sfântului Sinod. Tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, sprijinit pe numeroase alte osteneli, Editura Institutul Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 2001.
5. Michel Foucault, *Cuvintele și lucrurile*, Editura Univers, București, 1996.